

عنوان مقاله:

بررسی انتقادی تفسیر آقا علی مدرس و تابعان از نظریه «اصالت وجود» ملاصدرا

محل انتشار:

دو فصلنامه تأملات فلسفی، دوره 10، شماره 25 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

محمد حسین زاده - استادیار موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

خلاصه مقاله:

دیدگاه ملاصدرا درباره اصالت وجود به صورت های مختلفی تفسیر شده است. در تفسیر رایج از نظریه اصالت وجود، ماهیت امری کاملاً ذهنی و وابسته به فاعل شناسا است و چون در واقعیت خارجی حاضر نیست، نمی تواند به نحو حقیقی از واقعیت خارجی حکایت کند. تفسیر استاد عبودیت که بسط و شرح تفسیر آقا علی مدرس زنوزی است در عین حال که بر ذهنی صرف بودن ماهیت تأکید می کند و ماهیت را شبح وجود می داند، حکایت ماهیت از وجود را حکایتی حقیقی معرفی می کند. این مقاله با رویکرد توصیفی تحلیلی عبارت های صدرالمتألهین را بررسی کرده و نشان داده است که تفسیر مذکور، نمی تواند تبیین مناسبی از دیدگاه ملاصدرا در مساله اصالت وجود باشد. ملاصدرا تحت تأثیر عرفا، ارتباط حق تعالی و تعینات خلقی را بین وجود و ماهیت ترسیم کرده و در به تصویر کشیدن این رابطه از تعبیرات عرفا از جمله خیال و شبح و حکایت بودن مخلوقات نسبت به حق تعالی استفاده کرده است. برخلاف برداشت آقا علی مدرس و استاد عبودیت، این قبیل واژگان در معنای هستی شناسانه به کار رفته اند نه معنای معرفت شناسانه؛ از این رو، نمی توان با تمسک به آنها ماهیت را در دیدگاه صدرا، امری کاملاً ذهنی و وابسته به فاعل شناسا تفسیر کرد.

کلمات کلیدی:

اصالت وجود، ماهیت، اعتباری، حکایت، ملاصدرا، آقا علی مدرس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1222212>

